

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"א 11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'
לפני כב' השופט אורלי מור-אל
תובעת: פלונית
נגד
נתבעים:

1. בית חולים ולפסון
2. מדינת ישראל - משרד הבריאות

מטעם התובעת: עו"ד גפני
מטעם הנתבעים: עו"ד גלס
פסק דין

הערה מקדימה: בתיק ניתן צו איסור פרסום לגבי שם התובעת וכל פרטי מזהה, מחמת פרטיותה. מעבר לכך, פסק הדין דן, שאינו נשא את שמה של התובעת ופרטים מזוהים, מותר פרסום.

1. התובעת, ילידת 1982, התקבלה ביום 2009/12/12 בבית החולים ולפסון, לאחר תאונה בה נפצעה ברגלה הימנית. התובעת הוכנסה לניאוטה בהרדמה כללית. בחדר ההതואשותות אובחנו אודם בעכו השמאלי של התובעת, שסוג כפצע לחץ או כויה והותיר בגופה של התובעת צלקת. התובעת אינה מלאה בתביעתה אודם עצם הניאוטה, אלא על נזקי הגוף שנגרמו לה, לטענה, בשל רשלנות הנתבעים, בדמות הפגיעה שנגרם לה בחדר הניאוטה והתפתח לכדי צלקת.

לטענת התובעת עוד, יש להחיל את הכלל של "הדבר מדבר בעדו", כמו כן, טענת התובעת, כי בהעדר הסבר מספיק נגעה פגיעה באוטונומיה ובהעדר רישום מספק ונדרש – נרם נזק ראייתי, כל זאת מעבר להתרשלות גופה במהלך הניאוטה.

הנתבעים כופרים באחריותם ומסיטים את הגנטם בעיקורה על שלוש טענות, אחת, כי התביעה נבלעת בתביעה שהוגשה לבית המשפט בהרצליה בגין האירוע שהביא למכתחילה לפגיעה של התובעת ולצורך בניתו כמו כן מוסיפים הנתבעים טענה מוקדמית לפיה הנתבע 1, איןנו בוגדר אישיות משפטית ודינה של התביעה נגדו להיחות בכפוף לפסקת הוצאות; השניה, כי הנתבעים לא התרשלו במאומה בטיפול בתביעה אלא רק הטיבו עמה ורופא את נזקיה; החלופין, טעניהם הנתבעים, כי הנזקים הנטען מוגומים ומופרדים לעין שיעור ואופן חישובם מופריך מעיקרו.

2. מומחה רפואי מטעם התובעת, פروف' דן מלר, סיוג את הפגיעה שנגרם לתובעת ככזואה שנוצרה במהלך הניאוטה, העמיד את נוכחת הצמיחה של התובעת על שיעור של 10% וקבע, כי האירוע ארע בשל רשלנות הנתבעים. מומחה רפואי מטעם הנתבעים, ד"ר אברהם נוימן, גם הוא סיוג את

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

הפגיעה ככזו שארעה במהלך הנি�זוק וקבע, כי נוכחת של התובעת הינה לכל היותר בשיעור של 5% וכי קיימות סדרת נזנוקים שעשויה לשפר את מצבה ואז נוכחת תעמוד על 2%. בחוות דעתו לא התייחס מומחה הנتابעים לשאלת האחריות.

3. בתיק התקיימו שתי ישיבות הוכחות, בהן העידו המומחים מטעם הצדדים, התובעת, אמה של התובעת וכן הגורמים שטיפלו בתובעת בבית החולים.
4. אדון תחילת בנסיבות האירוע ובנסיבות המקדמות שהעלו הנتابעים ועיקרן זו בדבר היבולות התובעה בתביעה הנוספת שהוגשה על ידי התובעת בבית משפט בהרצליה, שכן ככל שטענה זו תתקבל מתייתר הצורך לדון בכל יתר הטענות.

נסיבות האירוע והנסיבות המקדמות

5. מהמשמעותיים המופיעים בתיק, עלות העבודות כדלקמן, שאין יכולות להיות במחלוקת של ממש :
 - א. بتاريخ 12/12/2009, בעת שركדה התובעת על אחת מבמות הריקוד במועדון בו בילתה, נפלה התובעת מימה לרצפה ונחלבה בעיקר באזורה כף רג'ימין.
 - ב. מאוחר התאוננה חובה התובעת אל בית החולים ולפסון (להלן: "הנתבע 1"), שם אובחנו כסוגלת מפrikה של עצומות המספר 1-4 בכף רג'ימין. התובעת הוכנסה לחדר ניתוח שם בוצע שחזור פתוח, קיבוע העצמות על-ידי ברגים וקיבוע הרגל על-ידי סד גבס אחורי. במהלך הנזוק גם הוצאה פירורי עצם (סיקום אשפוז מיום 09/12/14).
 - ג. הנזוק ארך כ-5 שעות (ראו: דוח סיעודי – אחות חדר ניתוח).
 - ד. בדוח סיעודי – אחות חדר ניתוח, צוין כי לאחר העברת החולה להתחושים והורדת החלוק רנטגן שכיסה כמגון את החוליה, נגלה אודם בעכו השמאלי בגודל של 5 ס"מ. חלק מכיתוב זה הוא מודפס וחלקו בכתב יד.
 - ה. בחדר ההתחושים זזהה בעכו השמאלי של התובעת אודם בקוטר של כ- 4-5 ס"מ (ראיה תצהירו של ריבקין מיכאל, אח מוסמך שטיפל בתובעת בחדר ההתחושים). בಗליון ההתחושים תועדו הדברים בזמן אמת על ידי מר ריבקין, דלקמן : "צוף פצע לחץ בעכו LF בקוטר של 5 ס"מ נמסר לד"ר לרמן ואח מרק, אחראית משמרות חדר ניתוח". בעדותו אישר העד, כי הפגיעה לא ארע בחדר ההתחושים ונוצר בהכרח לפני שהתובעת הגיעו לשם (עמ' 31 לפרטוקל מיום 14/11/6, שורות 7-8).
 - ו. בಗליון בדיקה ומיעקב מיום 14/12/09, צוין, כי הופיע פצע לחץ / כויה באזורה ישבן שמאל.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

- . 5. בסיכום האשפוז מיום 14/12/09, צוין, כי בהთאוששות אובדן פצע לחץ דרגה ראשונה בעכו משמאל והוחל טיפול בסילברול.
- . 6. בתמונות שצורפו על ידי התביעה, סמוך לאחר הניתוח וכאליה שצולםו לאחר חלוף זמן, נראה פצע באזור הישבן השמאלי שהותיר לאחר תקופת צלקת בעלת צבע שונה הניכרת לעין.
- . 7. בחודש ינואר 2011, הגיעה התביעה בביה משפט השלום בהרצליה נגד המועדון בו בילתה, בטענה, כי בשל התDSLות הנتابעים שם, נפלה התביעה מכך הבמה לריצה בעצמה רבה ונחלבה באופן קשה מאד ובעיקר באזור כף ימין. עיון בכתב התביעה, מלמד, כי התביעה טענה לנוקדים כתוצאה מהפגיעה ברجل ימין ואולם בסעיף 9 בכתב התביעה תארה התביעה את הקשיים התפקודיים מהם היא סובלת ובסייפה של אותו סעיף צוין כדלקמן: "יבמו בן, נותרו ל התביעה צלקות רבות באזור הניתוח בכף הרجل וכן באזור הישבן, זאת בשל פצע לחץ מדרגה שנייה אשר נוצר בישבן ממשمالה שהתפתח במהלך הניתוח שבוצע בבית החולים".
חוות הדעת הרופאית שצרפה התביעה לתביעה שם, ייחסה לה נוכחות צמיית בשיעור של 20% בשל כאבים באזור העמודה המדיאלית והאמצעית באזור המפרק וכן 5% נוכחות בשל צלקות קלואידיות בגב כף הרجل.
התיק שם הסטיים בהסדר גישור, לפיו ישלם הנושא ל התביעה סך של 100,000 ₪, הסדר שקיבל תוקף של פסק דין.
- . 8. הנتابעים טוענים, כי מהתביעה של התביעה בביה המשפט בהרצליה עולה, שהיא התכוונה לתבוע פיצויים בגין הצלקת שנוצרה לה בעכו, אותה צלקת בגין היא תובעת כאן וכי כל הסבריה של התביעה בדעתה, כי לא לכך כוונה מהווים עדות בעל פה נגד מסמך בכתב. הנتابעים, פסק הדין שניתן בפשרה בתביעה בהרצליה "בולע" את כל הנוקדים שנגרמו ל התביעה. בהקשר זה מפנים הנتابעים לסעיף 83 (ב) לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן: "פקודת הנזיקין") ולפסקה על פיו, לפיים במקום שיש כמה מעולים, סך כל הסכומים שאפשר להיפרע כפיזויים בפסק דין שניתנו באותו תובענות לא עלה על סכום הפיצויים שנפסק בפסק הדין שניתן ראשון ולא בוטל בערעור. לסייעו הנتابעים, את כתב התביעה בתיק בהרצליה, את הסכם הגישור ופסק הדין.
- . 9. בעדותה נשאלת התביעה בהרצליה והשיבה, כי לא תבעו שם על אותו דבר וענין הפצע בעכו לא עלה פעם אחת בדיון שהיה. כאשר נשאלת מדוע כתבה את זה בכתב התביעה, השיבה שאין לה הסבר.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

9. ב"כ התובעת השיב בסיכון התשובה, כי טענת הנتابעים מהוות הרחבה חזית שנטענה בראשונה בסיכון, ומכל מקום אין לקבלה לגופה שכן היא מבוססת על כך שההתובעת התכוונה לتبוע פיצויים בתביעה בהרצליה בגין אותה צלקת בהסתמך על ציון פרט עובדתי בכתב התביעה ואולם הלהקה למעשה, בחינת כתב התביעה כמו גם חווות הדעת הרופאית מעלה, כי לא בכלל בתביעה בהרצליה דרישת לפיצוי בגין הצלקת בעכוו וכן גם בתצהיר התובעת שלא צורף על ידי הנتابעים, לא נדרש כל פיצוי בגין פגיעה זאת. ב"כ התובעת מבahir, כי מדובר בשתי תביעות נפרדות בעילותות שונות ולמן הוגש בפרט. מוסף ב"כ התובעת, כי הנتابעים שם אינם סולבנטיים, התובעת לא קיבלה עד היום כל פיצוי ואף לא הגישה את הסכם הגישור לביצוע ברשות האכיפה והגבייה מאוחר ואין בכך כל טעם, משכך גם הטענה לפיה כביכול קיבלה פיצוי שם אינה נכונה.

10. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים בעניין זה, לרבות המסמכים הנוספים אליהם הפנו הנتابעים בסיכוןיהם, לא יותר ספק בליבי, כי טענת הנتابעים דינה להיחות באחת. אכן הצלקת באוזר העכוז הזכורה בכתב התביעה של התובעת בתיק בהרצליה, אך ברוי מנוסח כתוב התביעה, כמו גם מחוות הדעת הרופאית שם, כי התובעת לא התכוונה לتبוע את הנזקים הנובעים מהפצע והצלקת שם. העובדה שתצהירה של התובעת בתביעה בהרצליה לא הוגש על ידי הנتابעים, גם היא מלמדת, כי גם מותצהירה לא עולה שהתקונה לتبוע את הנזקים בגין הפגיעה המיוחסת לנتابעים.

בניגוד למור לטענת הנتابעים לא קיים מסמך בכתב המלמד כי הנזקים בגין הצלקת בעכוז נכללו בוגדר התביעה בהרצליה, גם אם הצלקת אוזכרה בסעיף 9 לכתב התביעה שם שצוטט לעיל, הרי שהחוות הדעת הרופאית שצורפה לכתב התביעה ומהוות חלק ממינה מסירה כל ספק, הנזקים בגין הצלקת לא נתבעו שם והמומחה כלל לא התייחס לצלקת ולא אמד את הנכות בגין. אשוב ואציג, בחוות הדעת שם לא נדונה, לא אזכיר הצלקת ובטע שלא ניתן (וגם לא נשלחו) אחותי נוכות בגין אותה צלקת. הווה אומר, קריית כתב התביעה בתיק בהרצליה כמכול על מלא סעיפיו וחווות הדעת הרופאית חלק ממנו, מביאה לידי מסקנה ברורה, כי מדובר בשתי תביעות נפרדות, בעילותות נפרדות, נגד מעולים נפרדים ופסק הדין שנייתן שם, אינו נוגע לעניינה של תביעה זו כלל ועיקר ואין מונע את בירורה לגופה.

11. טענה מקדמית נוספת של הנتابעים הינה, כי הנtabע 1 אינו בוגדר אישיות משפטית, כי הנتابעים ביקשו למחקו מכתב התביעה בכתב הגנום ובכתב המשפט ומשלא ויתרתו התובעת על תביעה נגד הנtabע 1, מותבקש בית המשפט לדוחות את התביעה נגדו, קבוע, כי אינו כשיר להיחטב ולהייב את התובעת בהוצאות משפטי ושכ"ט לזכותו של נתבע זה. אכן נפסק לא פעם, כי בתים החולמים הנמצאים בבעלות המדינה אינם בוגדר אישיות משפטית נפרדת (ראה לדוגמא דב"ע נב/17- 4 מדינת ישראל נ' הסדרות הכלליות של העובדים בא"י, פד"ע כו 319 ; עב 99/99 פרידמן תמר נ' מדינת ישראל – משרד הבריאות (21/2/2002))

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' ביתחולים ולפסון ואח'

ומשכך לא היה מקום לتبוע את בית החולים בנפרד, ועל פניו, דינה של התביעה נגדו להיות מסולקת על הסף.

יחד עם זאת, בנסיבות המקרה דן, המדובר בטענה שהיא טכנית במחותה, אלא כל משמעותית, שהרי מלכתחילה תבעה התובעת את שני הנתבעים ומשכך ציינה בתביעה גוף הקשור להיתבע. הטענה אמונה הוועלה על ידי הנתבעים בכתב ההגנה ובקדמי המשפט, אך הנתבעים לא טרחו להביאה להכרעה בהגשת בקשה נפרדת. כמו כן, לאורך כל ההליך יוצגו שני הנתבעים בייצוג משותף ולא הוכח, כי נגרמה לנتابע-1, הוצאה עדפת כלשהי, משכך אין מקום לפסק לו הוצאות.

12. לאור האמור עד כאן, התביעה נגד הנتابע 1, נדחתת ללא צו להוצאות.
להלן הנتابעת-2 תוכנה "הנתבעת" והנתבע-1, יוננה "בית החולים".

13. משהוכרעו הטענות המקדמיות, יש להידרש לנופה של תביעה ותחילתה אדון בנטלי ההחלטה.

טלי ההחלטה – "הדבר בדבר עצמו"

14.התובעת טוענת, כי בנסיבות המקרה חל הכלל של הדבר מדבר بعد עצמו, שכן אינה יודעת למושעה כיצד נגרמה לה הכויה, שעה שהיא הורדמה בהרדמה מלאה משך כל מהלך הניתונה ודבר קיומה של הכויה נודע לה בחדר התאוששות.

15.הנתבעת טוענת, כי התובעת הציגה בכתב התביעה ובחוות הדעת מטעמה גירסה פוזיטיבית לאירוע שגרם לנזקיה, גירסה שאינה עולה בקנה אחד עם הסתמכות התובעת על הכלל של הדבר מעיד על עצמו וכי בכך כדי לדוחות את הטענה.

16.לאחר ש שקלתי את טענות הצדדים, בשים לב לנסיבות העניין ולראיות שהובאו, אני מוצאת לקבל את בקשה התובעת להחיל את הכלל של דבר "הדבר בדבר עצמו", באופן שעל הנتابעת הרואה שלא הייתה לגבי המקרה התרשלות שתחוב עליה.

17. מהווארת החוק והפסיקעה עולה, כי לצורך הוכחת תחולתו של סעיף 41 על הטעון להראות כי:
 א. אין לו ידיעה על הנסיבות שגרמו לאירוע בעת שהתרחש.
 ב. הנזק נגרם בשל נכס שלנתבע שליטה מלאה עליו.
 ג. האירוע מתישב יותר עם התרשלות מצד הנتابע מאשר עם האפשרות שנקט זהירות סבירה.
 ר' ע"א 241/89 **ישראליפט (שרותים) תל"ג בע"מ נ' היינדי**, פ"ד מט (1) 45 (1995) וע"א 377/85 **רינה נעים נ' משרד החינוך והתרבות**, פ"ד מב (1) 153 (1988).
 לטעמי שלושת התנאים מתקיימים במקרה דן.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

18. התנאי הראשון הוא, כאמור, העדר ידיעה על הנסיבות שגרמו לאיורו להתרחש. בעניינו, כפי שהסתבר במהלך הדיון, אין למעשה מחלוקת בין המומחים מטעם הצדדים, באשר למatters הפגיעה. שני המומחים כאחד אוחזים בדעה, כי מדובר בפגיעה כויה שנגרם במהלך הניתוח, בעת שה התביעה הייתה מודמת.

המומחה מטעם התביעה פרופ' דן מלר קבע בחוות דעתו, כי לא סביר שהמדובר בפגיעה לחץ, נכון מקום הופעת הפגיעה וגילו של הנתבע והשיק, כי מדובר בכויה בעור במהלך ניתוח,翳ולה הייתה להיגרם מחומר כימי כלשהו כמו אחד מחומרי החיטוי ועיקור העור בשלב ההכנות לניתוח, או מלח滓 הארקה של מכשיר הדיאטרמיה, בו משתמש המנתח לאוטם כדי דם מזרמים בשדה הניתוח. פרופ' מלר ציין בחוות הדעת, כי לחותה הארקה מונחות בדרך כלל מתחת לעכו או לירק ומוכרות וידעות כגורם אפשרי לכויות.

המומחה מטעם הנתבע, ד"ר אברהם נוימן, הסכים לאבחנה של פרופ' מלר, כי לא מדובר בפגיעה לחץ וקבוע, כי מניסיונו הוא יכול לומר בביטחון מלא, כי הפגיעה בעכו לא גרם מלח滓 ולכן איןו פצע לחץ וב證אות ניתן להגעה למסקנה, כי הפגיעה נגרם כתוצאה מכויות. ד"ר נוימן ציין בחוות דעתו כי הכוויות בזמן ניתוח יכולות להיווצר מלח滓 הארקה נזולים, כויה כימית ואש כתוצאה מהדיאטרמיה. בעודו הוסיף נוימן והגיחס לנורם אפשרי נוסף לפיו הפגיעה התרחש כתוצאה מתקרה בלוחית הדיאטרמיה.

גם הנתבעת הציגה במהלך קדמי המשפט עמדה דומה, כך בקדם משפט מיום 3/7/2012, ציין ב"יכ הנتابעים: "אין מחלוקת שזה לא פצע לחץ. יתרון זהה מפלידיין או חומר חיטוי שהיה רגישה אליו".

19. חרף חוות דעתו של המומחה המקצועני מטעמה והדעה בה אחזקת תחילת ההליך, העלתה הנתבעת בתצהיריה (ראה תצהירו של ד"ר אורן) בתקופה הנגדית של מומחה התביעה, כמו גם בסיכוןיה, תיזה נוספת לפיה הפגיעה "פצע לחץ שנוצר לאחר שפצע השפושף בעת נפילתה מן הבמה נלחץ ממש שכיבתה הממושכת על צד שמאל בבית החולים, הן בmittה במהלך והן בעת הניתוח...". (סעיף 5 ל███ים).

טענה זו, לא ניתן לקבל. הגורם להתחומות הפגיעה הוא עניין שברפואה שיש להוכיחו באמצעות חוות דעת רפואי. ככל שהנתבעת סבירה שחוות דעת המומחה מטעמה אינה עומדת, יכולה להימנע מהגישה, אולם מכב בזו הנתבעת מעלה טענה שלא כל בסיס רפואי לה, בינו לבין חוות דעת המומחה מטעמה, עולה כדי אבסורד.

לטענה אין גם כל בסיס עובדתי. במסמכים הרפואיים שצרפה הנתבעת, כמו גם במסמכיו הנתבעת, אין כל ذכר לפגיעה שפושף בעכו השמאלי של הנתבעת, גם בכתב הتبיעה שהגישה הנתבעת נגד המועדון, לא צוין, כי כתוצאה מן התאונה נגרם לה שפושף בעכו, החבלה היחידה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

שצינה שם וייחסה לנפילה, היא החבלה ברוג כתוצאה מן הנפילה, משכך ובהדר ביסיס עובדתי לקיים של שפוף, לא יכול להיות שהשפוף נחץ בשל שכיבתה הממושכת על צד שמאל.

יתירה מזו, פרופ' מלר שנחקר אודות אפשרות קיומו של שפוף שגרם להתקחות פצע לחץ, הסביר היבן מדוע אין הגין בדברים, שכן גם אם התובעת המותינה מספר שעות עד ליתוח היא הייתה עירנית ולא בהרדמה וככל שלחץ לה משחוא היא הייתה זהה, כאשר אפיו תזוזה קטנה של שלושה סנטימטר זה כבר מספיק למנוע את החלץ. מדובר בהסביר הגינוי, המתישב עם השכל הישר.

משכך בהדר תשתיית עובדת או אחרת לאפשרות אחרת של קרונות הפצע, ובהתאם לחות דעת שני המומחים, ניתן לקבוע, כי מדובר בפצע כויה שהתחווה במהלך הניתוח, בעת שהתובעת הייתה רדומה ומילא אין לה ידיעה על הנسبות שגרמו לייצור הפצע.

בקשר זה ראוי להוסיפה, כי במקרים אף המומחים אינם מסוגלים לומר במדויק מה גרם לפצע, כאשר שני המומחים העלו אפשרות של כויה מலיחת הדיאטרמיה, חומר חיטוי ועיקור, וד"ר נוימן העלה בעדותו אפשרות נוספת של תקלה טכנית בלוחית.

מכל מקום, במקרים אלה מתקיים התנאי הראשון לתחולתו של סעיף 41. התובעת שהיתה רדומה, אינה יודעת מה הנسبות שגרמו לייצור הפצע, במהלך הניתוח.

במאמר מוסג' יוסף, כי גם אם היה פצע שפוף והתובעת נדרשה לשכב שעות רבות, הרי שעיל הנtabעת היה לאתר את קיומו של הפצע, לעתדו ולהסביר לתובעת את הסיכונים שבשבביה ממושכת ללא תזוזה, דבר שלא נטען על ידי הנtabעת עצמה כי נעשה שכן לא נصفה כל פצע שפוף בזמן. מכל מקום, כאמור, לא זה המצביע העובדתי.

באשר לתנאי השני, לפיו הנזק נגרם מנכס שלנתבע שליטה מלאה עליו, ניתן לקבוע באופן ברור כי מאחר והנזק נגרם במהלך הניתוח, הרי שבין אם נוצר עקב כויה כתוצאה מלחית הדיאטרמיה או כתוצאה מנזולים או חומר חיטוי, בין אם נוצר כתוצאה מתකלה טכנית בלוחית הדיאטרמיה, בין אם נוצר מלחץ שבין הנזוחים לבין העכוzo, הרי כי הוא היה נזק בנכס ובכלים שלנתבעים ולעובדיהם שליטה מלאה בו.

כפי שיובהר בהרחבה להלן, המקורה עומד גם ב מבחון השלישי. הווה אומר אירוע הנזק מתישב יותר עם המסקנה שלא ננקטה זהירות סבירה כדי למנוע כויה במהלך הניתוח, מאשר עם המסקנה שננקטה זהירות סבירה, זאת בשים לב, בין היתר, לריאות שהוצעו ובשים לב לכך שהתובעת נכנסה לניטה לא פצע בעכוzo ויצאה עם פצע שדרש טיפול ממושך ולאחר מכן צלקת משמעותית, הכל שעה שהיא מדובר בניטה ברוג ולא בניטה באזור בו נוצר הפצע (וראה בהיקש לעניינו פסק הדין בע"א 89/206 חוטט ר' נ' בית החולים אלישע בע"מ (3/8/93) להלן: "ענין ר'" – שם אושפזהASA לאחת ולאחר שזוכה את בית החולים הסתבר כי התינוקת חלה במחלה זיהומית, וראה גם לעניין כוויות/פציע לחץ במהלך ניתוח: תא. 1736/02 מיה בישץ נ'

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

מדינת ישראל – מרכז הרפואי אסף הרופא (3/8/03) (להלן: "ענין ביש"ץ") וכן 11-03-56388 מאור חיים ימר נ' שירות בריאות כללית (8/9/13) (להלן: "ענין מאור חיים") – בכל המקרים אלה קבע בית המשפט כי מתקיימים תנאי של סעיף 41 לפקודת הנזקיין).

22. טוענים המתבעים, כי אין להוכיח את נטל הראייה, כיון שההתובעת טוענת לגרסה עובדתית ואנה הסתוויה בחוות דעת רפואי לצורך העניין. לא ניתן לקבל טענה זו. ברי, כי התובעת אינה יודעת כיצד התהוו הפגיעה שכן הייתה רדומה, לא מדובר במקרה בו התבע עיר וחווה אירוע בחושיו אוazon אויל לטען כי בידו לפרט גרסה עובדתית עניינית, אלא במקרה בו התובעת לא יודעת מה קרה, ובכל זאת מנסה לבסס את אחריות המתבעות באמצעות עדות סבירה.

ניסיונה של התובעת לבסס את אחריות המתבעות באמצעות עדות סבירה וראיות נסיבתיות למקרה שבו בית המשפט לא יקבל את טענתה לתחולת סעיף 41 לפקודת הנזקיין, אינה שוללת הימנה את הזכות לטען بد בבד לתחולת סעיף 41 לפקודת (ראה: ענין רז, סעיף 4 לפסק דין של כבי השופט מלא).

האם המתבעת עודה בנתלו?

23. בחינת מכלול נסיבות האירוע והראיות שהובאו מביאה לטעמי למסקנה, כי המתבעת לא הרימה את נטל הראייה המוטל עליה וחairoו מתישב יותר עם התרשלות המתבעת מאשר נקיית זהירות סבירה, זאת מכלול טעמים מצטברים ובין היתר חוסר היכולת של המתבעת להסביר את סבירות התוצאה של יציאה מניתוח עם כויה משמעותית, בין באמצעות חוות דעת ובין באמצעות עדויות, הכל כפי שיפורט להלן.

24. כאמור לעיל, שני המומחים מטעם הצדדים – הן מומחה התובעת והן מומחה המתבעת היו מאוחדים בדעתם, כי מדובר בפגיעה כויה ולא בפגיעה לחץ ומשזו דעתם של שני המומחים, אין לי לקבללה. עוד כאמור לעיל, דחתי את התזוזה שהעלתה המתבעת כאילו מדובר בפגיעה לחץ שנוצר עקב שפושוף שהיא קיים בנfilledה, בין משום העדר תשתיות עובדתית לטענה זו ובין משום חוסר היגיינה הרפואי, הכל כאמור בעדותו של מומחה התובעת רפואי מלר.

25. רפואי מלר, קבע בחוות דעתו, כי בין אם מדובר בכויה עקב לוחית הדיאטרמיה ובין אם מדובר בכויה שנוצרה מחומר החיטוי והעיקור, מדובר בנזק שלא אמרו לקרות באשה צעירה ובראייה גופנית במהלך ניתוח אורתופדי שנמשך 5 שעות. בהתאם לחוות דעתו גם פצע לחץ וגם כויה ניתנים למניע על ידי טיפול מונע ובקרה של הוצאות המטופל בחדר ניתוח. את פצע החץ ניתן למניע על ידי ריפוד מטאים של אזור הלחץ על השולחן הקשיח ואת הכויה מלחיקת הדיאטרמיה ניתן למניע על ידי יبوש מלא של העור, הבטחה של הידוק מלא של הלוחית אל העור ובקרה במהלך ניתוח של הלוחיקת ממוקמת כפי שהונחה, שלא חדר שום חומר נוזלי בין העור ובקורה במהלך ניתוח של הלוחיקת תקינים. העובדה שנזק בעור באישה צעירה שאין

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

לה מחלות כרוניות התרכש במהלך ניתוח מלמד, שימושו מאותם אמצעי זהירות ומניעה לא נעשה.

26. כתמייה לחוות דעת זו, הפניה התביעה לחוזר מנכ"ל משרד הבריאות מיום 22/01/11 (מועד שהוא לאחר האירוע בתיק זה), המתייחס לאירועים "בל יקרו" בחדר ניתוח אחד מארועים אלה הוא כויה בעור המנותה. הנהל מיפה אירעויות שאין הצדקה להתרחשותם ואשר הידועות לנהלים, פרוטוקולים, מערכות תומכות, מאמץ של הסגל הרפואי והנהלות המוסדות הרפואיים, ניתן להפחית את התופעה במידה רבה. אחד מארועים אלה, הוא כויה בחדר ניתוח מדרגה שנייה או שלישית. כאשר ככל שקורה אירעו מסווג זה, יש לדוח משרד הבריאות ולקיים תחקיר מكيف.

27. טוענת הנتابעת, כי הנהל הותווה לאחר הניתוח דן ומשכך אין אמור לכובן את התנהוגותה. אכן הנהל הותווה במועד מאוחר ממועד האירועים בכתב התביעה, ואולם הנהל מש夸 את ההתנהלות הרואה עוד קודם לקביעתו – האם ניתן לשבור, כי טרם קביעת הנהל, כויה בחדר ניתוח הייתה חלק מהתנהלות שגרתית ונורמטיבית; אין זאת אלא שמשרד הבריאות העלה על הכתב, את המצב הנורטטיבי על מנת לחדד את המצב הרاءו ולשים על סדר היום. הנהל, תומך בחוות דעת מומחה התביעה, כי אירוע של כויה בחדר ניתוח אינו אמור להתרחש ונitinע למניעה באמצעות סבירים.

28. בחוות דעתו, לא התייחס מומחה הנتابעת לשאלת האחריות. כפי שצוין כבר לעיל, גם מומחה הנتابעת בדעה, כי לא מדובר בפצע לחץ אלא בכויה, וכי הכויה יכולה להיגרם מלחות הדיאטרמיה או מוחורי החיטוי, ואולם בחוות דעתו לא מצא להתייחס כלל לשאלת האם האירוע ניתן למניעה והאם הוא תוצאה סבירה מסתברת בכל ניתוח שהוא.

את החסר בחוות הדעת הכתובה ניסח להשלים המומחה בעדותו. כאשר נשאל האם כויה בחדר ניתוח הוא משחיו שאמור להתרחש השיב בשילילה, וכאשר נשאל האם ניתן למניע את הכויה, כויה דעתו שוב בשילילה, והסביר הסבר שלא בא זכרו בחוות דעתו, לפיו "הסיבה לטעמי שיש כויה אחרי ניתוח זה איזה שהוא תקלת מערכת עצמה של הדיאטרמיה" (עמ' 44 לפרוטוקול מיום 6/11/14 שורה 27), כאשר נשאל איך בדוק נוצרת הכויה, השיב "כמו קצף" (עמ' 46 שורה 10), וכאשר נשאל אבל מה עבר שם, השיב "אין לי מושג" (שם, שורה 12). המומחה אף העיד שבניגוד לרשום במסמכי בית החולים הולחת הבדיקה על העכו ולא על הירך. המומחה נשאל על הסתירה בעניין זה בין חוות דעתו לעוזתו, כאשר בחוות דעתו התייחס לכך שמאחר שכותב במסמכים שהלוחית הודבקה על הירך הכויה נגרמה על ידי נזילים והמומחה השיב כדלקמן: "כשמשחו אומר לי שזה מודבק בירך ויש כויה ליד זה בעכו אז אני לא יכול להגיד שהוא אחר, פה אני מנסה להסביר למה יש את הכוויות האלה זה ש-, יכול להיות שבאמת זה בירך

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

**ואז זה כתוצאה מנזלים אבל מהניסיונו של רוב הדברים האלה או מהמעט שראיתי בחים זה
בדרך כלל באזר הפלטה עצמה" (שם, עמי 47 שורה 13-16).**

29. הוא אומר, מומחה הנtabעת, לא התייחס בחוות דעתו כלל לסוגיות האחריות, דהיינו העדר התrelsות הנtabעים, בעודו ניסה לספק הסבר חדש, שאינו מתישב עם העובדות שהntabעת עצמה טוענת להן לפחות הוליכות הודהקה בירך, ומשכך גם הסבר זה אינו עומד, מה גם שהמומחה הינו מנתח פלסטי, ואינו מומחה לחסמל וללותות דיאטרמיה והטנה, כי מדובר בתקלת טכנית בלתי ניתנת למנעה בנסיבות אינה כל בגדר מומחיותו.

באשר לאפשרות החלופית, כי מדובר בכויה כתוצאה מחומר החיטוי והעיקור, הרי שהמומחה כלל לא התייחס לשאלת האם כויה זו ניתן למנעה אם לאו, לא בחוות דעתו לא בעודו ולא בסוגרת חקירה חוזרת, אין זאת אלא שהמומחה מבין, כפי שקבע משרד הבריאות וכפי שבין כל הדיווט, כי הנסיבות נזולים, הוא דבר הנitan למנעה בנסיבות אמצעי זהירות ראויים. בנסיבות שפורטו, אין לי אלא להביע את חוות הדעת של מומחה התובעת.

30. סקירת העדויות מטעם הנtabעת, מעלה, שוגם בהן אין כדי להניא את הדעת שננקטה זהירות סבירה במהלך הניתות, מה גם שהntabעת למנעה מלהביא עדויות ודים רלוונטיים, שאפשר והיה בהם כדי לבסס את טענותיה.

31. מטעם הנtabעת העידו, ד"ר רודיק אורן ששימש כעוזר מנתח בניתוח הרלוונטי כן העיד מר ריבקין מיכאל, אח מוסמך שטיפל בתובעת בחדר ההטאושות לאחר הניתות.

בתצהירו פרט מר רודיק אורן, את תפקידו כעוזר מנתח ובעדותו הסביר, כי לא היה לו חלק בלקיחת החלטות, אלא הפקידו שהוא לסייע למנתח עצמו, לפסק את אזכור הניתות, לחושף לו, לעשות יינקה של ההפרשויות דימומיים, דברים מינוריים (עמי 33 לפרטוקול מיום 6/11/2014 שורות 4-6).

ד"ר אורן פרט בתצהירו, את פרטי הניתות שבוצע בתובעת וציין כי לפי מסמכיו חדר הניתות פליטת הדיאטרמיה הייתה באזורי הירך השמאלי ולא באזורי העכוז, כך שאין סיכוי שפליטת הדיאטרמיה היא שגרמה לפצע לחץ או כויה. בעודו הסביר, כיلوحית הדיאטרמיה מונחת על ידי הסניטר, הבחור שמכין את חדר הניתות ולא רושמים את זה בדוח חדר הניתות אלא בדוח' האחות, שם רשום כי הונע על הירך. כאשר נשאל, האם יכול שהلوحית הונחה בירך קרוב לעכוז, השיב, כי אין סיכוי, כי הם שמים אותה באופן רוטני בניתוח וגל על הירך באספקט ולא נראה לו שימושו אי פעם שם זה על הישבן, במיוחד כשהשוכבים על זה, מדובר לדבריו לדבורי בollowית דביקה לחלוtin, הצד הפנימי נצמדת לירך ולא זהה, בסוף תולשים זהה נתלש עם שערות ואפילו עם עור.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

יוער כבר כאן, כי מותחיו ועדותו של העד עולה שהוא מעיד בהסתמך על מסמכים בחדר הנitionה ולא על פי הזיכרון או הידיעה האישית לגבי הנitionה הספרטני, וככל שרצו הנטבעים להוכיח את מקום לוחית הדיאטרמיה הרי ראוי היה להביא עדות את הסניטר שהנition את הלוחית ואת האחות העודה את הדבר ברישומים.

כן הוסיף ד"ר אורן לגבי הריפור של שולחן הנitionים, כי מדובר היה במזון סיליקון, כפי שקרה במרבית הנitionים ומרבית האנשים לא מצינים את זה בדו"ח, שכן מדובר במשהו רוטיני. לעיתים מסוימים ריפודי סיליקון נוספים למניעת פצע לחץ, כאשר הסטנדרט הוא שימוש לשעתים של נition יש סבירות לפצע לחץ צוריך להיות מצוין שהחולף מזמן מסווג מסוים שאמור חושב שכאשר יש סבירות לפצע לחץ צוריך להיות מצוין שהחולף מזמן מסווג מסוים שאמור למנוע, השימוש "אני חושב שצורך להיות מצוין איפה שהוא אבל זה לא צוין" (שם, עמ' 35, שורה 21).

ד"ר אורן הוסיף בתצהיריו, כי יכול שהשכיבה הממושכת עם רגל מורתם בחדר נitionה כ- 5 שעות על צד ימין והשכיבה הממושכת משעות הבוקר לפני הנition יכול שגרמה לפצע לחץ על העכו, דבר שנראה כמו כויה, דבר שלא היה צפוי. בהקשר לאמירה זו, יouter, כי המדבר בעדות סבירה, שסותרת את עדות מומחה הנקבעת ולאחר קשה לייחס לה כל משקל, אין לי אלא להפנות לדברים שכבר נקבעו לעיל בנוגע לסיוג הפצע – כמפורט לעיל שני המומחיםקבעו כאחד, כי המדבר בכויה, ובאשר לאפשרות שהשכיבה ממושכת גם בשעות ערות, של אשה צעירה, תגרום שלשלצתמה לפצע לחץ – כאמור לעיל, מומחה התובעת דחה תיזה זו מכל וכל ועדות מקובלות עלי.

כזו היא גם האמירה הנוספת של העד בתצהירו, אמירה גם אליה כבר התייחסתי לעיל, לפיה יש סבירות גבוהה שההשפעה שנגרם כתוצאה מנפילת מהבמה והשכיבה המושכת על צד שמאל (כਮון שהמדובר הצד ימין) גרמה לפצע לחץ והדבר נתגלה רק בחדר התאוששות – שוב המדבר בעדות סבירה, ללא כל בסיס עובדתי, כאשר אין במסמכים בית החולים ולש machzit של תיעוד בדבר שփושף עמו הגיעו התובעת לבית החולים על העכו השמאלי ובכלל.

ד"ר אורן אף הוסיף בתצהירו שבמשך כל זמן הנition המורכב לא היה אروع חריג שיכל להשיבע עליו ולומר שהוא גרם לתובעת פצע לחץ ואם היה אروع חריג היה נרשם. ד"ר אורן לא התייחס ביתר פרוט בתצהירו לשאלת מהם אروعים חריגים שיש בהם לגרום לפצע לחץ או כויה והאם אروعים אלה ניתנים למניעה, לא נתן כל הסבר מתקבל על הדעת לגבי התוצאה של הכויה וד"ר אורן לא התייחס לפעולות שנעשו על מנת למנוע סכנה של כויה.

יתירה מזו, כפי שעלה מעודתו של ד"ר אורן, לאחר גילוי הפצע בחדר התאוששות, לא טרח בית החולים, לבצע כל בדיקה או ביקורת בנוגע לנסיבות היוזמות הפצע בזמן אמיתי, ד"ר אורן עצמו שמע על עצמו העבודה שנגרמה כויה בנitionה שניים לאחר האروع בעת הגשת התביעה. ניתן היה לצפות, כי כאשר מתרחש אروع חריג בחדר נition (כפי שהנition גם משרד הבריאות בהמשך), תבוצע בדיקה בזמן אמיתי, תגבה גרסת כל המעורבים באופן מיידי על מנת להפיק לקחים ולמנוע

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

את האירוע הבא. כפי שעה מעדותו של ד"ר אורן, לא נעשה עימיו כל בירור ונזכר כי בבית החולים עבר לסדר היום, כאילו מדובר היה באירוע שגרתי נלווה לכל ניתוח באשר הוא.

למרות לכך, כי הימנעות בית החולים מלבודק את הדברים ולשלול אפשרות של מחדל כלשהו בזמן אמיתי, עומדת בעוכרוין, שעה שעליו הנטול לשכנע, כי לא התרשל במסגרת תביעה משפטית שנים לאחר מכן.

בעודתו נשאל ד"ר אורן, האם נראה לו סביר שאדם שנכנס לניתוח יצא עם כזו צלקת בסופו של דבר, השיב שזו התוצאה ואחד מהסבירים, הוא נשאל האם הדבר מוסבר לחולה איפוא שהוא, והשיב שאינו חשוב שבנסיבות. כאשר נשאל לסבירו של הסיכון, השיב שאינו יודע להגיד ואף הסכים, כי מדובר בסיכון שנינו למניעו עם מזמן מတאים.

עוד צוין בתצהיר, כי לאחר הניתוח הייתה התובעת בבדיקה אצל ד"ר פלדרין זאב ובביקורת יש התיחסות לבפ' הרגל, אך אין תלונות על העכו ולו הייתה תלונה היה הדבר נרשם. בכל הבודד, העד אינו יכול להגיד על מה שאדם אחר היה או לא היה רושם בבדיקה נוספת, ועל מה שארע במהלך אותה בדיקה.

העליה מן המקובל שעודותו של ד"ר אורן אין בה הרבה כדי לסייע, ואין בה כדי להרים את הנטול המוטל על הנתבעת להוכיח שלא התרשלה. ד"ר אורן יצא מזמן הנהה, כי מדובר בפצע לחץ, שעה המדבר בכוחה, כך גם לפי מומחה הנתבעת, ד"ר אורן מעלה סברות שונות ומשונות שאין מתיישבות עם חוות המומחים מטעם שני הצדדים ושעה שאין לו את המומחיות הנדרשת להעלות את אותן השערות. ד"ר אורן לא התיחס לאפשרות שנייה המומחים רואו כסבירה והיא כויהה כתובאה מחומרិ חיטוי ועיקור, לא שלל כלל את האפשרות שהחומרិ חיטוי הגיע לאוזור, לא התיחס לשאלת מי אחראי לעניין חמומיי החיטוי והעיקור במהלך הניתוח.

ד"ר אורן אף לא פרט אלו צעדים ננקטו על מנת להבטיח שחומרិ חיטוי ועיקור לא יצטברו מתחת לעכוזה של התובעת, והנתבעת אף לא הביאה כל עדות רלוונטית אחרת בעניין זה, זאת חרף חוות דעת המומחה מטעמה שהיא עצמה הגישה המדברת על אפשרות סבירה של כויהה כתובאה מחומרិ חיטוי.

זאת ועוד, המנתה הראשי, האחראי על מלאה התנהלות בחדר הניתוח, לא הובא לעדות. הנתבעת טענה, כי אין עובד עוד בבית החולים, ד"ר אורן ידע לומר כי מדובר ברופא שעבד ביום בקורס החולים, והוא אומר העד קיים ועובד בתחום הרפואה ולא הייתה כל מניעה לוZNנו לעדות. הסנטיר והאחות שטיפלו בתובעת בשעת הניתוח לא הובאו לעדות, לא הוברר מפהם כיצד בדיק והנהה לוחית הדיאטרכיה, האם אפשר שהגיעו לאוזור העכו נויל חיטוי שגרמו לכויהה ואלו אמצעים ננקטו על מנת למנוע הצברות חמומיי חיטוי ועיקור תחת גופה של התובעת.

כפי שכבר צוין, בדוח סיועדי אחות חדר ניתוח, הוסף הערה שחלקה מודפס וחלקה בכתב יד, כי לאחר העברת החולה להתאוששות והורדת חילוק הרנטגן שכיסה כ芒ן את החולה התגלה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

אודם על העכו' השמאלי בקוטר של 5/5 ס"מ – הנتابעת לא טרחה להבהיר מי כתב את הערה, מי גילה את האודם, ואילו בירורים נעשו בעניין. עצם ציון ההערה מעלה, כי מדובר באירוע חריג, שכן אחות חדר הניתוח והן האח בחדר התאוששות רואו לציינו.

גם העד הבא שהשmiaה הנتابעת, מר ריבקין לא היה בידו לסייע. נחפוץ הוא. מר ריבקין הבהיר בתצהיריו, כי במועדים הרלוונטיים היה אח מוסמך וטיפול בתובעת בחדר התאוששות לאחר הניתוח, כאשר הוא זה שזכה אודם בקוטר של 4-5 ס"מ וצין זאת בಗילוון התאוששות, וכן ציין זאת שוב בגילוון העברת החולה דיווח על כך לד"ר לרמן ולאח מרק. מר ריבקין הוסיף, כי בחדר התאוששות לא היה אירע כל קשר בין פצע לחץ לכויה, והוא אישר כי שני הדברים נראים כמו אודם וקשה לאבחן.

הווע אומר, כל שאנו למדים מעדות זו מוכיח את הסברה שהפצע נגרם במהלך הניתוח וזוהה מיד לאחריו, וכן כי הגורמים המוסמיכים בבית החולים, קיבלו דיווח בזמן אמת על קיומו של הפצע ומסכך היה בידם לעורוך בירור מיידי, דבר שלא נעשה.

32. יודגש, כי הנتابעת לא הביאה כל ראייה, עדות או נוהל שיש בהם כדי ללמד אילו אמצעים ננקטים בחדר ניתוח על מנת להקטין הטרוחותם של כויה או פצע לחץ בכלל וכוכיה כתוצאה מהצטברות חומרי חיטוי ועיקורו, שהיא המסתברת במרקחה דן בפרט, וזאת שעה שהМОמה מטעמה קבע כי "יש להנעה שהכויה נגרמה כתוצאה מנוזלים ואורך הניתוח האורתופדי". הלכה למעשה, די בכך כדי לקבוע כי הנتابעת לא עמודה בנטול.

33. ב"י' התובעת טען עוד לקיומה של רשלנות בניהול הרשותה הרפואית וגורימות נזק ראייתי בכך שאין פרטימס על המזון בו נעשה שימוש ואין פרטימס על מיקומה המדויק שלلوحית הדיאטרמיה. נוכח האמור עד כאן לפיו הנتابעת לא הרימה את הנטלאני רואה צורך של ממש לדון בפирוט בטענות.

אסתפק בכך, שכפי שעלה גם מעודתו של ד"ר אורן, גם אם אין צורך לציין את סוג המזון כאשר מדובר במזון השכיה בו משתמשים, הרי שבמקומות שבו אמורה הייתה להיות תוספת מזון, כאשר יש סבירות לפצע לחץ, שכן מדובר בניתוח ממושך מעל לשעותים יש לציין זאת, בעניינה של התובעת הדבר לא צוין באף מסמך גם לא בדוח של האחות.

באשר למיקומה המדויק שלلوحית הדיאטרמיה אין לטעמי להגוזים ולדרוש פירוט בדו"ח חדר הניתוח או האחות בונגעו לפרטי פרטימס של אירועים שגרתיים בחדר הניתוח. פירוט בדו"ח הניתוח שערכה האחות, לפחות הונחה הלויחת על ירך שמאל די בו אלא שהאחות לא הובאה להעיד, כך שהמדובר בעדות שמיעה בעניין זה.

על אף האמור, אשוב ואציג, כי משחתגלה הפצע, שכן הסטים אינם דבר שגרתי ומנת חלקו של כל מי שיוציא מוחדר ניתוח וכאשרلوحית הדיאטרמיה, או הצטברות נזלי עיקור וחיטוי היו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

אחד מן האפשרויות להתרחשות הפגיעה, אזי ראוי היה בזמנם אמיתי, לברר את הפרטים עם כל הגורמים המעורבים, היכן בדיקת הונחה הלווחית ומה יכולות היו להיות הסיבות להתרחשות הפגיעה.

34. כפי שצוין כבר לעיל, לא הובאו להעיד, המנתה הראשי, הסניטר והמרדים, כאשר לmahלך הניתוצה בנסיבות הספציפיות, יש משמעות מכרעת. אי זימון עדים אלה עומד לחובת הנتابעת ומחזק את המסקנה שלא עמדה בנטל המוטל עליה.

סיכום ביניים

35. כאשר מדובר באשה בריאה שנכנסה לניתוצה בכף الرجل ויוצאה עם פצע ממשמעותי בעכו, נטול השכנוע מוטל על הנتابעת ועליה היה לשכנע, כי לא הייתה התרשלות במהלך הניתוצה.

הнатבעת לא עמדה בנטל. עדות המומחה מטעמה לא הייתה בה כדי לשכנע כי מדובר באירוע שלא ניתן היה למנוע את התרחשותו, כך במיוחד כאשר מגירסת הנتابעת עצמה עולה שלא מדובר באירוע שארע עקב לוחיטת הדיאטרמיה כפי שסביר המומחה מטעמה בעודותו, אלא ככל הנראה מנוזלי החיטוי והעיקור שהצטברו במקום הכוונה. המומחה מטעם הנتابעת לא העמיד כל הסביר לחוסר האפשרות למנוע הצטברות נזולי חיטוי ומכל מקום אף התיזה שהציג לגבי לוחיטת הדיאטרמיה אינה עומדת.

כמו כן, עדי הנتابעת לא הייתה בהם כדי לשכנע, הכל כמפורט לעיל, בפרט כאשר הנتابעת נמנעה מהעיד עדים רלוונטיים ובכלל זה המנתה הראשי, הסניטר והאחות – עדים שיכלו לשפוך אוור על שהתרחש במהלך הניתוצה ועל הפעולות שננקטו על מנת למנוע הצטברות נזולים ונזק כמות זה שארע.

הימנעות הנتابעת מלהתפרק את האירוע בזמן אמיתי ולהסיק מסקנות אף שאין חולק, כי האירוע דווח לגורמים המוסמכים בבית החולים והיה ידוע, אף היא עומדת לחובתה ומקשה עליה לעמוד בנטל.

די בדברים דלעיל כדי להטיל אחריות על הנتابעת. חוות דעת מומחה הנتابעת אינה עומדת, קיימת סתירה בין טענות הנتابעת לבין חוות הדעת מטעמה, עדים אשר עליה כי הימים דרושים לא הובאו - לפיכך אין אלא להסיק שלא נשמרו כל הנהלים ומכל מקום הנتابעת לא הרימה את הנטל להוכיח שהאירוע מתyiישב יותר עם האפשרות שננקטה זהירות סבירה מאשר התרשלות.

בנוספ, אני מוצאת לנכון להבהיר, כי לנוכח מכלול האמור עד כאן, אשר ליקויים בטענות ההגנה, ולהעדרת חוות דעת מומחה התובעת, הייתה מוצאת להטיל אחריות על הנتابעת, גם ללא השימוש בסעיף 41 לפકודת הנזיקין. לא למוטר לחזור ולצין, כי הנتابעת טענה בסיכוןיה, לתרחיש עובדתי של שפשור שגרם לפצע לחץ, תרחיש שלא בא זכרו בחוות הדעת מטעמה ושאין לו שמצ' של בסיס עובדתי ברישומים רפואיים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

משמעות, על הנتابעת מוטלת האחירות לנזקיה של התביעה.

יש להידרש איפוא לטענות הנוספות שהוועלו לשיעור הפיצוי הרואי בנסיבות העניין.

ראשי הנזק ושיעור הפיצוי הרואי

36. התביעה טענת בסיכוןה לראשי נזק של פגעה באוטונומיה, כאב וסבל, אבדן השתכחות, החוצאות רפואיות ואחרות ועורת צד ג' לעבר ולעתיד ומעמידה את נזקיה על סכום של מאות אלפי שקלים.

37. הנتابעים כופרים מכל וכל בנזקי התביעה ובאשר לטענה בדבר העדר הסכמה מדעת ופיצוי בגין פגעה באוטונומיה, טוענים להרחבת חזית, שכן, לטעםם, ראש נזק זה לא נזכר בכתב התביעה וסוגיות הסכמה מדעת לא נדונה כלל בתצהיר התביעה. אדון לפיכך, ראשית בטענה זו.

העדר הסכמה מדעת – פגעה באוטונומיה

38. בכתב התביעה טענה התביעה כי הרופאים לא קיבלו את הסכמה מדעת ו/או בכלל לביצוע הטיפולים ובוודאי שלא לסיכון לקיומו של נזק כגון זה שהתרחש (סע' 20 יא). במסמך פירוט נזקיה לא כללה התביעה ראש נזק בגין פגעה באוטונומיה ואולם לאחר סעיף פירוט הנזקים קיימים בכתב התביעה סעיף נוסף כדלקמן:

"31. לחילופין, ומכלו לגורע מכלויות האמור לעיל, תטען התביעה כי היא זכאית לפיצוי מהנתבעים בעבור מלא נזקה בכל פריט ו/או ראש נזק נוסף שיווכח בפני כבוד בית המשפט".

39. בתצהיר עדותה הראשית, התביעה לא התייחסה לסוגיות הסכמה בכלל והסכמה לעניין התהווות כויה או פצע לחץ במהלך הניתוח בפרט. טופט הסכמה מדעת צורף למוצגי הנתבעת דזוקא וניכר שהוא כולל הזרה לכללית על הסיכון הסבירים בניתוח ועל דרכי טיפול חולופיות. הרופא שהחתים את התביעה על הטופט לא זומן להעיד, אולם כאמור עד התביעה ד"ר ארון, העיד, כי הוא לא סבור שבגדר ההסכמה מדעת מקבל החולה מידע על אפשרות פצע לחץ או כויה.

40. הואו אומר, הטענה של העדר הסכמה מדעת אמנים נתענה על ידי הנאשם בכתב התביעה, אולם המושג "פגעה באוטונומיה" לא נזכר בו ואף ראש נזק של פגעה באוטונומיה לא נטען בפרט, כמו כן התביעה לא חוזה על הטענה בדבר העדר הסכמה מדעת בתצהירה.

41. בנסיבות אלה, שעה שפגעה באוטונומיה כרוכה ותלויה מניה וביה בהעדר הסכמה מדעת, גם אם ניתן לדוחק לומר שטענה לפיצוי בגין פגעה באוטונומיה בנסיבות אלה, אינה בגדר הרחבת חזית, בהעדר פירוט בתצהיר התביעה ופירוט ראש נזק נפרד בגין הפגיעה באוטונומיה בכתב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

התביעה, מ Mills מזכיר בנסיבות בוחן ראי שפיזי בגין פגיעה באוטונומיה יובא בחשבון. במסגרת הפיזי המבוקש בגין כאב וסבל (כך למשה טענה התובעת גם בתיחסין הנזק מטעמה).

כאן המקום בעיר, שהשאלה אם פגעה באוטונומיה, מהו ראי נזק, או עילית תביעה, טרם הוכרעה בפסקת בית המשפט העליון (ראיה סקירה לעניין זה בפסק דין של כבי השופט במסגרת ת"א (ים) 3333/09 מורי נ' מדינת ישראל, שם הפנה הוא למחלוקת שבין כבי השופטים ריבלין ועמית, כך בע"א 4576/12 בן צבי נ' פרופ' היס (26.2.12) והבדל ברור, אם מדובר "risk" ב"ראש נזק", הרי שצורך לקבוע ראשית לכל שקיימות עילית תביעה, שכן לא כו, אי אפשר להגיע לראוי הנזק (וראה גם פסק דין של כבי השופט אשר קולה בת"א 3460-05-10-05 ג. נ' מבבי שירות רפואי (2014/3/26), הסובר, כי פגעה באוטונומיה, הינה ראש נזק בלבד).

42. לגופה של מחלוקת בעניין קיומה של העדר הסכמה מדעת, יאמր, כי לא הייתה מחלוקת בין הצדדים שבוטופס ההסכם ליתרונו אין התייחסות מיוחדת לסיוכו של פצע לחץ או כויה הכרוך בניתו ממשך, כך גם העיד ד"ר אורן ואף לא נטען, כי הוסבר לתובעת אודות סיוכו זה, כאשר הרופא שהחತים את התובעת על הטופס לא הובא להעיד.

על פניו ניתן היה לטעון, כי ככל שהסיוכו של גרים כויה או פצע לחץ הוא אחד מסיכון הבלתי נמנעים של ניתרונו הדורש שכיבה ממושכת, הרי שראוי להודיע למטופל על סיוכו זה (השוויה עניין מאור חיים פסקה 29 לפסק הדין וכן פסק הדין שמזכיר שם - ת"א 623/07 מדרבי מלכה ואח' נ' ד"ר עופר שנפלד ואח' (23/1/13)), שכן, הלה ידועה היא כי טיפול רפואי צריך להיות תוך תוך הסכמה מדעת של המטופל כאשר בכלל זה על המטופל לדעת את הסיכונים והסיכון הכרוכים בטיפול ובהעדר הסכמה כאמור, עשויה לקום עילה נגד Nutzung הטיפול. העילה יכולה לקום בין מכוח עוללת התקיפה (עולה שהשימוש בה פחות בשנים האחרונות), בין מכוח עולות הרשלנות ובין מכוח הפרת הוראה חוקה (היא ההוראה הקבועה בסעיף 13 לחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996), העוסק במידיע רפואי שיש ליתן לחולה כדי להחליט להסכים לטיפול המוצע). בעניין זה, ראה: ע"א 2781/93 דעקה נ. בית חולים ברמל חיפה, פ"ד נ(4) 526 (1999), ע"א 6153/97 שטנדל נ. פרופ' יעקב שדה, פ"ד נ(4) 746 (2002), ע"א 4384/90 ואטורו נ. בית החולים לניאדו, פ"ד נ(2) 171 (1997) ופסק הדין המקיף והמנתח דוקטורינה זו בע"א 1303/09 קדוש נ. בית החולים ביקור חולים (ניתן ביום 5.3.12). בפסק דין האחרון, עלתה מחלוקת באשר לחייב חובת הגליוי ו- "המשמעותי" בהם יש לבחון חובה זו (מבחן החולה הסביר - בגישה כבי המשנה לנשיא השופט ריבלין, או מבחן החולה המערוב, המשולב בעניין הרופא הסביר - בגישה כבי השופט עמית). במחנכים הרלוונטיים, נדרשת גם בוחנת תזרירות הסיוכו ומישמעותו.

במסגרת הראיות במרקחה דן, לא הובורה עד תום תזרירות הסיוכו של כויה כתוצאה מנition. מעוזיות שני המומחים שהיעדו עלה, כי מדובר בסיכון מוכר ואשר כדי למנוע נקties מלכתחילה צעדים כללה ואחרים. בנסיבות אלה, קשה לקבוע אם מדובר בסיכון שיש לדוחה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

עליו לחולה, במיוחד בכך לנוכח הקביעות עד כאן, שבנקיטת אמצעי זהירות מתאימים ניתן היה למנוע את הסיכון. ספק אם יש מקום לדוחה לחולה על סיכונים שאינם אמורים להתרחש אלא במקרים של אי נקיטת אמצעי זהירות סבירים. על פניו, הסכמה מדעת במהותה נדרשת רק לsicinos סבירים שאינם ניתנים למנעה.

מכל מקום, גם אם יקבע שלא הוכחה עמידה בחובה ליתן ההסבר המצופה, ניתן לקבוע במקרה זה, ללא כל היסוס, כי סביר להניח שגם אם התובעת הייתה מודעת לסיכון של הפגיעה הייתה בוחרת לעבור את הנитוח, שכן רגלה של התובעת הייתה שבורה ובלא הניתוח ספק אם יכולה לעשות בה שימוש ו מבחינה זו הניתוח הוא בבחינת ניתוח חירום.

מקום בו לא מתקיים קשר סיבתי, בין העדר החסבר והנזק, הרי שאין מקום מלכתחילה לפ███ פיזי נפרד ונוסף בגין הפגיעה באוטונומיה, אשר למעשה כלל בוגר הפיזי המוענק בגין הנזק הלא ממוני. כך ראתה גם התובעת את הדברים, שעה שלאורך כל הדרך פיפוי בגין כאב בסבל, שנכלל בו הרכיב של פגיעה באוטונומיה.

זוק לא ממוני

43. על מנת לאמוד את הפיזי בגין הנזק לא הממוני, במקרה דנן, יש לנקות בחשבון את שיעור הנכות הצמיתה, אופי הפגיעה שנגרמה לתובעת, הסבל שהוותה, משמעותה של הפגיעה גם לאחר עברו זמן והסיכוי לשפרה.

44. פרופ' מלר, מומחה התובעת תאר בחוות דעתו, כי המדובר בצלקת בעלת גוון חום כהה מאוד, הקיימת בחלק הפנימי של העכו השמאלי, בממדים של 4.5*6 ס"מ, כאשר במרכז הצלקת הכהה קיים חלק בהיר. עוד קבע פרופ' מלר, כי הצלקת היא במצב סופי ולא ניתן לשפרה ומשכך נוכחות של התובעת עומדת על שיעור של 10% לצמידות על בסיס תקנה 75 (1) ב' לתקנות המוסד לביטוח לאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז-1956 (להלן: "תקנות קביעת דרגת נכות"). בעדותו חזר פרופ' מלר והבהיר, כי מדובר בפגיעה אסתטית ולא תפקודית.

45. ד"ר נוימן, המומחה מטעם הנתבעת, تعد בחוות דעתו, לאחר בדיקת התובעת, כי המדובר בצלקת בגודל 4*7 ס"מ, באזור העכו השמאלי, צלקת כהה, אשר במרכזו אзор בהיר, מעט היפוטרופית. ד"ר נוימן העיריך את נוכחות של התובעת בשיעור של 5% לפי אותו סעיף ואולם ציין כי ניתן לתקן את הצלקת בסדרת ניטוחים של הכנסת מותחן רקמות, ניפוחו ובהמשך כריתת אזור הצלקת, כאשר בסופו של דבר תיווצר צלקת קווית הרבה יותר קטנה שתותיר נוכות של 2%.

46. התובעת הציגה תמונות של מצב הפגיעה וכן תמונות מותקופת מואחרת יותר. לאחר הניתוח נראה פצע משמעוני, גדול יחסית עם שלפוחיות. בתמונות המאוחרות יותר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

נראית, כפי שתואר גם בחוות דעת המומחים צלקת משמעותית, חומה בחלקה, מדובר בצלקת נראה לעין, בולטת, באזור אנטימייחסית, אך בהחלט אפשר, כי עשויה להיחשף גם במהלך לבישת בגדים תחתונים לרבות בגדי ים, גם כזה שאינו חשוף במיוחד וזאת בשים לב לתנועת הגוף באזור ובכלל.

47. התובעת תארה בתצהירה ובעדותה את עוגמת הנפש, הכאבם והנזק הגדולים שחוווה לאחר הניתוח והפעע שנגרם לה בעכו ואות עוגמת הנפש שמסيبة לה הצלקת גם בעת זו.

בתצהירה תארה התובעת, כי לאחר הניתוח שוחררה מבית החולים כשהיא סובלת מכאים עזים בעכו השמאלי, אמנס במקביל לא יכול להדרך על הרجل בגלל השבר והניתוח אך גם לא יכולה גמלה על כסא גלילים מבלוי שתסבב מכאבם גלל הכוויה. לדבריה, נאלצה לעבור תקופת החלמה ארוכה בבית מהלכה התקשתה לשכב על הגב ולא יכולה לשכב בצד שמאל נוחה, מאחר והכוויה הייתה טרייה ללא שכבת עור מעלה. רק לאחר מספרחודשים החלה הכוויה להגlij בצד שמאל. לדבריה, גלל המוגבלות כתוצאה מהכוויה, נגרם לה לסלב וחווארה תקופת החלמה.

התובעת חוסיפה ופרטה בתצהיר, כי האסתטיות היא נר לרוגליה, לפני האירוע עסקה באופן אינטנסיבי בספורט ושמורה על הגוף וכן אהבה ללבוש בגדים חופשיים, הצלקת גרמה לה לטענתה פגיעה בדמיוני העצמי, בתחום שלמות הגוף, הפקה אותה לאשה סגורה בישנית וחסורת בטחון עצמי, מצב שהוביל אף ליגירושה ולהימנעות מפניות קשרים ורומנטיים. התובעת אף צינה, כי פנתה לטיפול פסיכולוגי בעניין ואולם לא הועגו כל מסמכים על כך. התובעת החסיפה עוד כי שפושף הבד בצלקת גורם אי נוחות.

48. בעדותה חוזה התובעת על חלק מן הדברים. אbehir כבר כאן, כי אני רואה בברור להעיד את עדותה של התובעת על האמור בתצהירה במקום שקיימות אי התאמות, שכן ניכר מיידותה של התובעת, כי היא דוברת אמות, אינה חוששת להעמיד דברים על דיוקם, גם במקומות שהדבר לא נכון והונגד את האינטראשל. התובעת נמנעה בעדותה מלAADIR את נזקיה, הנפוך הוא, היא מצמצמה את נזקיה הנטען לעומת התצהיר וניכר היה שהיא מכבדת את המعتمد של בית המשפט ואת חובתה לומר את הדברים כהויתם, גם אם בתצהיר נקבעה מידת האדרה.

בעדותה, שבה התובעת והעידה על חוסר הנוחות העצומה שנגרמה לה לאחר הניתוח, שעה שרجل ימין מנוגחת ובדצ שמאלי יש לה פצע פתוח, חוזה על עוגמות הנפש שגורמת לה הצלקת גם כוים, אולם הבחירה כי אין קשר בין גירושה לבין נסיבות התאוננה והבחירה שהצלקת מפריעה לה בעיקר ללבוש בגדי ים להבדיל מבגדים רגילים ואפילו מכנסיים קצרים, כן סיטה את חוסר הנוחות בגין מגע של הצלקת עם הבגדים לשנים הראשונות ובמלותיה "עבשוו אנחנו חמש שנים אחרי, ברוך השם, העניין של הבד פחות מפריע" (עמ' 15, שורות 21-22).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

התובעת נשאלת שורת שאלות חודרניות בנוגע להפרעה שגורמת הצלקת ביחסים אינטימיים, שאיני מוצאת צורך לפטרון, אך מהן עלה, וכן גם שורת ההגין גורסת, כי אכן, במיוחד כאשר ל佗עת אין בין זוג קבוע, הצלקת עשויה להיות גורם, מבחן מפער, גורר תשומת לב ואולי אף מרתיע אנשים מסוימים, ברגעים אינטימיים, לשם שיא הקربה בין בני זוג ונדמה שלא צריך להרחב.

49. באשר לסייעו לתקן את הצלקת או למזערה בסדרת ניתוחים, כפי שמציע מומחה התובעת, אני סבורת שזכותה המלאה של התובעת לבחור שלא לעבר את הניתוחים בפרט כאשר מדובר בניתוחים שיש עם סבל גדול, כאבם וגם סיוכו של חוסר הצלחה, הכל כפי שפרט מומחה התובעת בעדותו. גם מומחה התובעת הסכים, כי מדובר בניתוחים בלתי נעצמים בעליל באזרע רגיש, הדורשים תקופת החלמה ממושכת, שכן יש להשתייל מתחת לעור מותחן וקמות, לנפח אותו בשלבים על מנת לגדל עור ובהמשך לכחות את אזור הצלקת – הכל באזור שקיימות בו פעילות מתמדת, בלתי נמנעת.

50. בשים לב לכל האמור לעיל ובין היתר לגודלה של הצלקת ולהוسر הממשיות שבאפשרות להקטינה, אני רואה לקבל את חוות דעת מומחה התובעת ולהעמיד את נוכחת של התובעת על שיעור של 10% לצמיות, אשר כפי שקבע המומחה, מדובר בנסיבות אסתטיות במוחות ולא בנסיבות תפקודית.

51. באשר לגובה הנזק הלא ממוני שראוי לפסק – בעוד התובעת טוענת לפיצוי של 340,000 נס בשים לב לפסיקה אליה הפנתה, התובעת טוענת לפיצוי מזורי מינימלי של 5,000 ש"ח, תוך העלאת טענות שמקורן לא יכולן בגדר טענות המועלות במסגרת סיכומיים, קל וחומר כאשר מדובר במאפיינים אט מדינית ישראל.

כך לדוגמא, ציינה התובעת בסיכומיה, כי "כלו מדובר בצלקת שנוראה ונותר ממנה שריד של צלקת כהה שבמרכזה אזור בהיר ותו לא" (סעיף 6 (ב) לsicomim). טענה שאינה מתישבת עם התמונות שהוצעו ועם חוות דעת מומחה התובעת עצמה, שמתאר צלקת משמעותית בגודל של 4-7 ס"מ ממעט היפוטרופית. יצוין, כי התובעת לא טrho להציג את התמונות שצילם המומחה מטעמים, וככל הנראה יש סיבה טובה לכך. אין אלא להניח שמדובר הצלקת הוא כפי שהוא משתקף בתמונות שצילמה התובעת, צלקת חומה ברובה בולטות וגודלה יחסית. מכל מקום הביטוי "כלו מדובר בצלקת..." אין לו מקום, בגין כתוב טענות משפטי.

ממשיכה התובעת בדרכ טענה זה ומעלה טענה, כי: "מתיקל הוגש שמדובר בבחורה משוחררת וליברית, וכל מה שמספריע לה הוא, שהיא יכולה לבוש תחתוני חוטיני, או בגדים בסגנון זה, היא ותו לא..." ובהמשך "... באופן פרודוקסלי - אולי הצלקת הזו הטيبة עמה וריסנה אותה..." (שם, שם).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

מדובר בטענה שאינה מכבדת את כתבה וטוב היה אם לא הייתה על הכתב כלל. למורת רוחם של הנتابעת או של באי כוחה, זכורה המלאה של התובעת לבוש בגדים חופשיים כרצונה, ובגדיים בהתאם לטעם האישית, מבלתי שזכחה לביקורת ולצינויים מפי באי כוחה של הנتابעת, ובודאי שאין באישיותה, בתפיסותיה ובחירותיה לגבי הביגוד שהיא בוחרת לבוש, כדי להרים לפיקחות במשמעותה של הצלקת ומכאן גם הקטנת הפיצוי המגע לעלה. נדמה שעלה חסר הטעם המוחלט בטענה לפיה "אולי הצלקת זו הטיבה עימה ורישה אותה", פשוט לא צריך להזכיר מיללים.

וכדי לאזן את התמונה אשוב ואציג, כי התובעת עשתה רשות של בחורה אינטלקטואלית, רצינית, דוברת אמת, בעלת גוף שראוי להנאותו בו, אשר אינה זוקה כלל לריסון והצלקת שימושית את גופה, גורמות לה עוגמות נשף לא מבוטלת, הן בהיבט של דימוי הגוף והן באשר לבגדים התחרתוניים לרבות בגדיים, שהיא יכולה לבוש והן ביחסה האינטימיים.

תחשווותיה של התובעת מהצלקת הוכחו כדבי, הן לא בבדיקה "כלו מדובר בצלקת", אלא מדובר בפגיעה חוזרת, נשנית ונמשכת של עוגמות נשף הנובעת מרשנות של גורמי הנتابעת.

52. ההחלטה בנוגע לסכום הפיצוי בנסיבות דומות אינה אחידה, אף כי עולה שבית המשפט נותן משקל של ממש, לפגיעה בדמיות הגוף כמו גם לעובדה שמדובר בצלקת הנמצאת במקום אינטימי ורגיש.

כבר כאן אציג, כי בבואה בית משפט לפסק דין נזק לא ממוני בתיק נקי גוף שאינו בוגר תאונות דרכיים שחוק הפיצויים על תאונות הדרכים, התשל"ה-1975 (להלן: "חוק הפיצויים") חל עלייה, בית המשפט אינו מוגבל בגבולות חוק הפיצויים ואף לא בכפל או שילוש של הפיצויים שם, אלא-Amor לפסק את הפיצוי בהתאם לחומרת הנזק ולמקול נסיבות העניין. כך נפסק לא פעם, כי הערכת הפיצויים בגין נזק לא ממוני על פי דיני הנזקי נועשית על בסיס אינדיידואלי ולא על בסיס מכני ונוסחות פיצויי מוגדרות, ואף אינה אמורה להיות מושפעת מנוסחות כאלו, הקיימות על פי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכיים. בשנים האחרונות קיימת מגמה בפסקה ואף החלטה, לפסק סכומים גבוהים יותר בראש הנזק הלא ממוני מאשר בעבר (ראה למשל לאחרונה: עא 06/9927 פלוני נ' מדינת ישראל (18/1/15), ע"א 398/96 קופת חולים כללית נ' דין, פ"ד נח(1) 767, 768 ; ע"א 96/6978 עמר נ' קופת חולים הכללית, פ"ד נח(1) 920 ; ע"א 99/2055 פלוני נ' הרובץ, פ"ד נח(5) 241, 248-249. וכן ראה ת.א. 16790/04 שלום נ' דין שפלן (21/8/06) (להלן: "ענין שפלן").

בעניין שפלן דובר בצלקת בطن, במקום אינטימי, כאשר בית המשפט קבע שיש להתייחס לכך שהמדובר במקום אינטימי ואין להמעיט מעריכה של פגעה וכיור במקומות זה ובתחשווותיה ורגשותיה של אישה, כמו גם בפגיעה הרגשית בהתייחס לשמלות הגוף, הצער, הבושה ועוגמות הנפש הכרוכים בכך. בגין כאב וסבל פסק בית המשפט 125,000 בציורף ריבית והצמדה ממועד האירוע (16/4/97) שארע כ- 9 שנים קודם למתן פסק הדין (כ- 330,000 ש"ח בערךים של היום).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

כמו כן, נפסקו בגין פגיעה באוטונומיה 55,000 ₪ בגין ריבית והצמדה ממועד הארווע. ואולם הרושים המתקבל מאותו מקרה, הן בבחינת גודלה של הצלקת ותיאורה והן מנסיבות הארווע, בו מדובר בניתוח פלסטי ובנסיבות מובהקות של העדר הסכמה מדעת ופגיעה באוטונומיה, כי הארווע כמו גם התוצאה חמוריים יותר מעוניינים.

בת"א 8139/01 **נסימה נ' ד"ר פלמן (6/7/03)**, אליו הפניה התובעת, פסקה כי השופטת גנות פיצוי בסך 230,000 ₪ (כ- 380,000 בערכם של היום) בגין כאב וסבל כתוצאה גדולה, רחבה ומכוורת שנותרה בשד השמאלי. שם היה מדובר בנכות של 20% בגין הצלקת ובנוסף 5% נכות פסיקיאטרית.

התובעת הפניה גם לע"א 1631/04 **מדינת ישראל נ' חטיב (24/3/05)**, שם פסק בית המשפט העליון פיצוי בסך 250,000 ₪ בערך ממועד פסק הדין בבית המשפט המחוזי (14/12/03) (משוערך כ- 410,000 ש"ח) לנערת שנותרה בה צלקות אברגי גופה שאינן גלוים לעין (בטן). גם במקרה זה מדובר היה בנכות גבוהה יותר בשיעור של 20%.

התובעת הפניה עוד לת"א 130088/01 **פלונית קטינה נ' עמותת נילי (9/11/05)**, שם מדובר היה בקטינה שנכוותה בעוצה ונפסק פיצוי בסך של 125,000 ₪ נכון למועד פסק הדין (משוערך כ- 185,000 ₪). אמנס במקרה זה מזוהה היה בצלקת בגודל 2*3 ס"מ, אך מדובר היה בילדה בת שנה וחצי שנכוותה מנוזל חם ונגרמה לה כויה בדרגה 1-2, כאשר הצלקת הייתה 3% מגודל גופה.

לעומת פסיקה זו, נפסקו גם סכומים נמוכים יותר, כאשר מדובר היה בפציע לחץ כתוצאה מניתות. בעניין **מאור חיים**, מדובר היה בפציע לחץ בסנטר שנגרם לאחר ניתוח, ובנכות בשיעור של 10%. בית המשפט פסק נזק לא ממוני בשיעור של 55,000 ₪.

בעניין **מייה בישיץ** נפסקו בגין צלקת בפנים שנבעה מציגור ההנשמה לאחר ניתוח ואשפוז במחלקת טיפול נמרץ סך של 40,000 ₪ נכון למועד הטיפול הרפואי (20/9/2000) (משוערך כ- 80,000 ₪).

כפי שכבר ציינו, התרשםתי מכנות עדותה של התובעת, מהסבל העצום שנגרם לה לאחר הניתות, כאשר הייתה צריכה לחייבים גם מן השבר ברוג וגם בגין הפגיעה בעכו, שלא ספק הקשה על התחנולותה וגורם לה לכאבים. כן יש להתחשב בתופעת הגרד והחיכוך שנגרמה לתובעת לאחר תקופת הטיפול הראשוני וכן בפגיעה בדיםומי הגוף שנגרמה לה בשל הצלקות הגדולה יחסית, בעלת מראה לא נעים, שנמצאת על עצזה, מקום שאמנס לא גלי בחיה היום אך בהחלט יכול להראות לעין, הן ביחסים אינטימיים והן בסיטואציות אחרות.

בנסיבות אלה, ובשים לב לפסיקה שהובאה לעיל, אני מאמין את הפסיכו בגין הנזק הלאו ממוני על סך של 170,000 ₪ (נכון למועד פסק הדין), סכום שיש בו לבטא את הפגיעה המשמעותית

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

וחמיות בוגפה של התובעת, בעיקר בנסיבות בהן התובעת הודיעה, כי אינה מעוניינת לעבור ניתוח שיפור את מראה הצלקת ומשכך המذובר בפגיעה צמיתה.

הפסדי שכר בעבר ופגיעה בכושר הש��רות

54. בסיכוןיה, טענה התובעת להפסדי שכר, בטענה, כי בשנים שלאחר האירוע סבלה מגרד ואי נוחות באיזור הצלקת ולפרקין אף מכאב, בעיקר עקב שפשוף של בגד בצלקת, כאשר כוים תחושות אלה פחתו. התובעת מפנה לשומות המש שצרכה לМОציגה המראים על ירידה בשכר וטוענת, כי גם אם חלק מהפסדי השכר לעבר קשורים בכך רוגל לא ניתן להטעם מהכויה הקשה שנגרמה לה, שתרמה להפסדי שכרה. כן טוענת התובעת לפיצוי נספּ בגין פגעה בזכויות סוציאליות ומעמידה את הפיצוי הנדרש בראש נזק זה בסך 150,000 ש"ח. התובעת מוסיפה עוד כי אם נלק לשיטת הנتابעים בנוגע לניתוח המוצע, על אחת כמה וכמה שיש לפ██וק אובדן כושר הש��רות לעתיד.

55. הנتابעת טוענתマイיך, כי לתובעת לא נגרם כל הפסד הש��רות כתוצאה מהצלקת מצד הפנימי של עכוזה וככל שהייתה מושבתת מעובדה היה זה בשל כך שרגלה הייתה נתונה בגבש, כאשר בגין פגעה זו פוצחה בפסק הדין שניתן בתביעה שהוגשה בהרצליה.

56. בעניין זה הדין עם הנتابעת. מומחה התובעת עצמה העיד שהבעיה בצלקת היא אסתטית ולא תפקודית. בתקופתיה לא פרטה התובעת כל הפסדי שכר ולא התייחסה להפסדים כאלה שנגרמו או שיגרמו לה בגין הצלקת. מעודותה של התובעת עולה, כי לא נגרמו לה הפסדי שכר בגין הצלקת, שכן בתקופה שלאחר הניתוח הפגיעה ברجل היא זו שמנעה ממנו לעבוד, ואוthon נכות היא זו שמנעuta ממנה לעבוד בתחום הספורט גם כיום באוטם מינונים בהם עבדה בעבר כיון שאינה יכולה לركוד שעות על גבי שעות כפי שהיא עשויה קודם לכן. התובעת גם הבהירה, כי אינה יכולה לנחות על שעות אך זאת בגלל הרجل ולא ייחסה את המגבלה לצלקת (ראו: פרוטוקול מיום 14/10/2013 שורות 14-20). התובעת הוסיפה, כי עם חלוף הזמן חיכון קביעה של פגעה תפקודית שגרמה לירידה בשכר, הדרך ארוכה.

57. בסיבות אלה, לאור עדותו של מומחה התובעת, כי הנכות אינה בעלת השפעת תפקודית, לאור העובדה, כי גם תופעת החיכוך חלה, לאור מיקום הצלקת באזורי שאינו גלי ואיתו חשוף לעין, וכאשר בתקופה הראשונה לאחר התהווות הפצע התובעת ממלא לא הייתה בעלייה כושר עבדה בשל השבר והניתוח ברجل, שלא ספק השפעתם הייתה משמעותית יותר בשים לב לעובדה של התובעת כמדריכת כשר, ובשים לב לתצהירה ולעדותה של התובעת בחם לא התייחסה התובעת לפגעה כלשחי בשכר, אני סבורה, כי הייתה לצלקת או תהיה לה השפעה על כושר עבודתה של התובעת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

התובעת בקשה פיצויי לכל שתבע את הנitionה המוצע על ידי הנושא, אולם התובעת הbhירה חד משמעותית, כי אינה נוכנה לעבור את הנitionה ושהה שאמדי תיא את נוכחת ואת הפיצוי בגין הנזק הלא ממוני, יצאתי מותוק הנחיה כי מדובר בנסיבות צמיתה קבואה של 10% מותוק הנחיה שההתובעת אכן לא תעבור נitionה שיכול להקטין את הנכות, מכאן שההתובעת אינה יכולה לאחزو בחבל שני קצוטיו ואין מקום לפסק פיצויי בגין פגיעה בשל נitionה שההתובעת יודעה שאינה מעוניינת לעבור.

עזרהצד ג' לעבר ולעתיד

58. התובעת טוענת, כי בתקופת ההחלמה אשר התארכה בשל הפגיעה המשמעותית בעכוza, נדרשה התובעת לעזרת צד שלישי מוגברת, וכן בשל הנזק שנגרם מבקשת התובעת בביוץ מטלות מסויימות, כגון מטלות הכרוכות בישיבה ממושכת. בסיסיות אלה מבקשת התובעת לפסק פיצוי של 50,000 ש"ח לעבר ולעתיד.

59. הנושא טוענת, כי אין לפסק כל פיצוי בגין עזרת צד ג', באשר לכל היותר נדרשה התובעת לمراجعة משחה, שזו עורה סבירה ומתקבלת שאינה מזכה בפיצוי.

60. בתצהירה התיאתורה התובעת לכך שבתקופת ההחלמה שהתארכה גם בשל הפגיעה בעכוza, קיבלה עורה רבה מבני המשפחה וחברים קרובים, מבן זוגה ואמה במטילות הבית, עורה מעבר בבית מקומות למקום, לדבריה אמונה חלק מן העורה נדרשה בשל השבר ברוגל, אך אלמלא נגעה בעכוza, יכולת לתקן באופן עצמאי הרבה יותר, כאשר הפגיעה בעכוza החמורה מאוד את מצבה עד כדי תלות כמעט מוחלטת בסובבים אותה.

61. אמה של התובעת הגישה תצהיר בו פרטה, שכאשר התובעת הייתה בבית ערו לה היא ובעל הרבה מאוד, קנו, בישלו עוזרו לה למכת לשירותים ועסקות אמباتיה, ואף לעלות במדרגות. בעודותה פרטה האם כי בין היתר עזרו להחלף תחבות לתובעת, עסקות אמباتיה, נסעו אליה לקופת חולמים וכיוצא"ב.

62. ההלכה היא, שאם נזוק זוקע לעורה שניתנה לו על-ידי קרוב משפחה, אין לראות בכך בלבד, עילה לשילית הזכות לקבל פיצויי מן המזוקן (ודוד קציר, **פיצויים בשל נזק גופו**, התשנ"ח 1997, עמ' 424, ראה גם ע"א 93/73 **שושני נ' קראוז ואח'**, פ"ד כח(1) 277). لكن השאלה אינה אם התובע קיבל בפועל עזרת צד ג', אלא אם היה זכאי לקבלת עורה כזאת ואם זו ניתנה לו בין על ידי אדם שאינו קרוב משפחה ובין על ידי קרוב. התשובה לשאלת האחونة יכול שתتفسר על שייעורו של הפיצוי.

בנסיבות העניין, נכוון להסיק שnochח הפגיעה הקשה של התובעת ברוגל, הנitionה שעברה, חוסר יכולת לדורך על הרוגל והצורך להסתיע בהליך, מירב העורה שנדרשה וניתנה לה הייתה בגין

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

הרגל ולאו דווקא בגין הכוונה בעכו. יחד עם זאת, לא ניתן להתעלם, כי הפגיעה בעכו הוסיפה על תלותה של התביעה בסביבה, שכן השימוש של שתי הפגיעה, גורם לה לקשיים משמעותיים לתפקיד שני אזוריים בגוף. באשר לעתיד, לא התרשמי כי התביעה תזקק לעזרה ספציפית כלשהי, כך במיוחד, כאשר הודיעה כי אין בכונתה לעבור ניתוח.

לענין שיורו של הפיצוי, וכמפורט בעניין שוני הניל', יש להעמיד את הסכום על שיעור נאות (שם, 279-280), ובהעדר נתונים אובייקטיבים, יפסק סכום גלובלי ל佗ת התביעה (ראה ע"א 315/83 עגור נ' איינגברג ואח', פ"ד לט(1) 197, 205, וכן ע"א 663/84 עיטה נ' עיטה, פ"ד מ"ד (3) 730, 720) על בסיס הלכה זו, ובהעדר נתונים על הוצאה ממשית ועל היקפה, יש לקבוע את הפיצוי בראש נזק זה, על דרך האומדנה.

בנסיבות שפורטו, כאשר העוזה אשר נזקקה לה התביעה בגין הצלקת קטנה יחסית לעומת העוזה שנזקקה לה בגין הנזות ברוגל, ובכל זאת, הפעע מצוי באזור שאינו נגיש ל佗ת, התביעה נזקקה במשך תקופה לעוזה יומיומית ברוחצה, בהחלפת תחבותות, במריחת משחה, וכי אשר מדובר בשילוב של פגיעה/non באזור העכו שהכבדו עוד יותר על התביעה והיה צורך לעוזר לה לשכב במיטה לסדר את המצעים כך שייהנו מהלך, וכאשר עליה, כי הוריה הגיעו במיוחד על מנת לספק לה את העוזה, בנוסף לעוזה שקיבלה מעלה באותה עת, אני אומדת את הסכום בגין עזרת צד ג' שקיבלה התביעה בסך של 6,000 ש"ן.

הוצאות רפואיות ואחרות

63. התביעה טוענת להוצאות רפואיות ואחרות עבר ועתיד בסך של 60,000 ש"ן. לטענתה, נותרה בין האירועים עם נוכחת כמיתה אסתטית ותפקודית והוא נדרש להימצא במעקב ובירור רפואי עקב נזקה וכאביה וכן נדרש להוצאות נסעה. כמו כן, טענת התביעה, כי גם בעתיד תידרש להוצאות נוספות הקשורות בצלקת כגון מגן, טיפולים רפואיים ועוד.

64. הנתבעת טוענת, כי ל佗ת לא נגרמו כל הוצאות רפואיות, היא זכאית לקבל את הטיפולים הרפואיים ללא תשלום ב קופת החולים והקבלות שצרכו נושאות את שם אמה של התביעה ולא התביעה עצמה, כן מצינית הנתבעת, כי הנזילות היו לטיפולים ולפיזיותרפיה בגין הרגל ולא בגין הפעע בעכו.

65. אמנס, הסכום שהוצע בגין הוצאות רפואיות ואחרות הוא 'nez miyach', הטעון פירות והוכחה, הן בדבר הצורך בהוצאותיו והן בדבר עלותו (ראה: ד. קציר "דיני הנזקיין" עמוד 11; 480 ואילך, 486 ואילך; ע"א 357/80, נחום נ' ברדה, פ"ד לו(3) 762; ע"א 4986/91, המגן חברה לביטוח בע"מ נ' נחום (1994)) ולמעט הוצאה בגין חוות דעת, אשר תושם בנפרד, הובאו לפני קובלות המידעות על הוצאות של מאות שקלים. ברם, הוכח לפני, כי התביעה סבלה מכויה משמעותית שלבטה נדרשה לחיבשה, החלפת תחבותות, משחות וכיוצא ב', כאשר נשאה חלק היחס של

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א-11-08-22500 פלונית נ' בית חולים ולפסון ואח'

התשלום בגין התראות ובתשלים בגין החבישות. הとうעת גם ללא ספק נזקקה לביקורות רפואיות (ראו לדוגמה אישור רפואי מיום 30/1/11 של ד"ר רם סילפנ, המתייחס להמשך טיפול ביריעות סיליקון וחבישות לחץ מקומות, ומזמן את הとうעת לביקורות בעוד 3 חודשים).

משמעותה לפני נחיצות הטיפולים, המעקב הרפואי ומילא הוצאות הנשיאות הקשורות בכך, ובשים לב לכך, כי מדובר בהוצאות עבר ביחס אליהן הגישה ליראלית - ראוי הוצאות סבירות על דרך אומדנה וועל הצד הנמוך והבטוח" - לשם ש默ה על האיזון הרاوي (ראה: למשל: ע"א 307/77, מ"ר נ' עזבון המנוח שעיה בוז, פ"ד ל(ב) 654; י. קציר בספר "פיצויים בשל נזק גופי" מהדורה חמישית התשס"ג-2003, עמוד 682 ואילך; ע"א 77/67, מ"ר נ' דהאן, פ"ד כא(2) 128; ת.א. (תל-אביב-יפו) 394/98, אלטאייל אמריר נ' נחמיאס (2006); ת.א. (תל-אביב-יפו) 1616/04; ת.א. (ירושלים) 1515/96, שרפ' נ' אסותא - מרכז רפואי רפואי בע"מ [פורסם בכתב] (2009); ת.א. (ירושלים) יהושע נ' הסודות (1999)).

כל זאת בשים לב לכך שמחאות דעת המומחה עולה, שהとうעת לא תזדקק לטיפולים נוספים בבודאי לא טיפולים משמעותיים עקב הצלקת.

66. בנסיבות העניין אני אומדת את הוצאות הרפואיות של הとうעת והוצאותיה הנוספות על סך גלובלי של 4,000 ₪.

סוף דבר

67. התביעה מתකלת. הנتابעים ישלמו לתובעת סך של 180,000 ₪ בגין ריבית והצמדה עד למועד התשלום, כמו כן ישאו בהוצאות חוות הדעת הרפואית של הとうעת ושכר עדות מומחה הとうעת בגין ריבית והצמדה מיום התשלום, בסכום האגרה ששולמה בגין ריבית והצמדה מיום התשלום, ובשכר טרחת עורך דין בשיעור של 20% מהסכום שנפק בtosפת מע"מ.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, י"ב אדר תשע"ה, 03 מרץ 2015, בהעדר הצדדים.

אורלי מור-אל, שופטת